

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Lund, G.; af G. Lund.

Har Staden Kiøbenhavn forsvaret sig som den
burde og kunde i 1807? : frimodigen besvaret i
et Brev til en Ven i Holsteen

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kiøbenhavn : trykt ... hos Th. Rangel, 1807

Fysiske størrelse | Physical extent:

8 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

G. LUND

Kjøbenhavn

Forsvar 1807

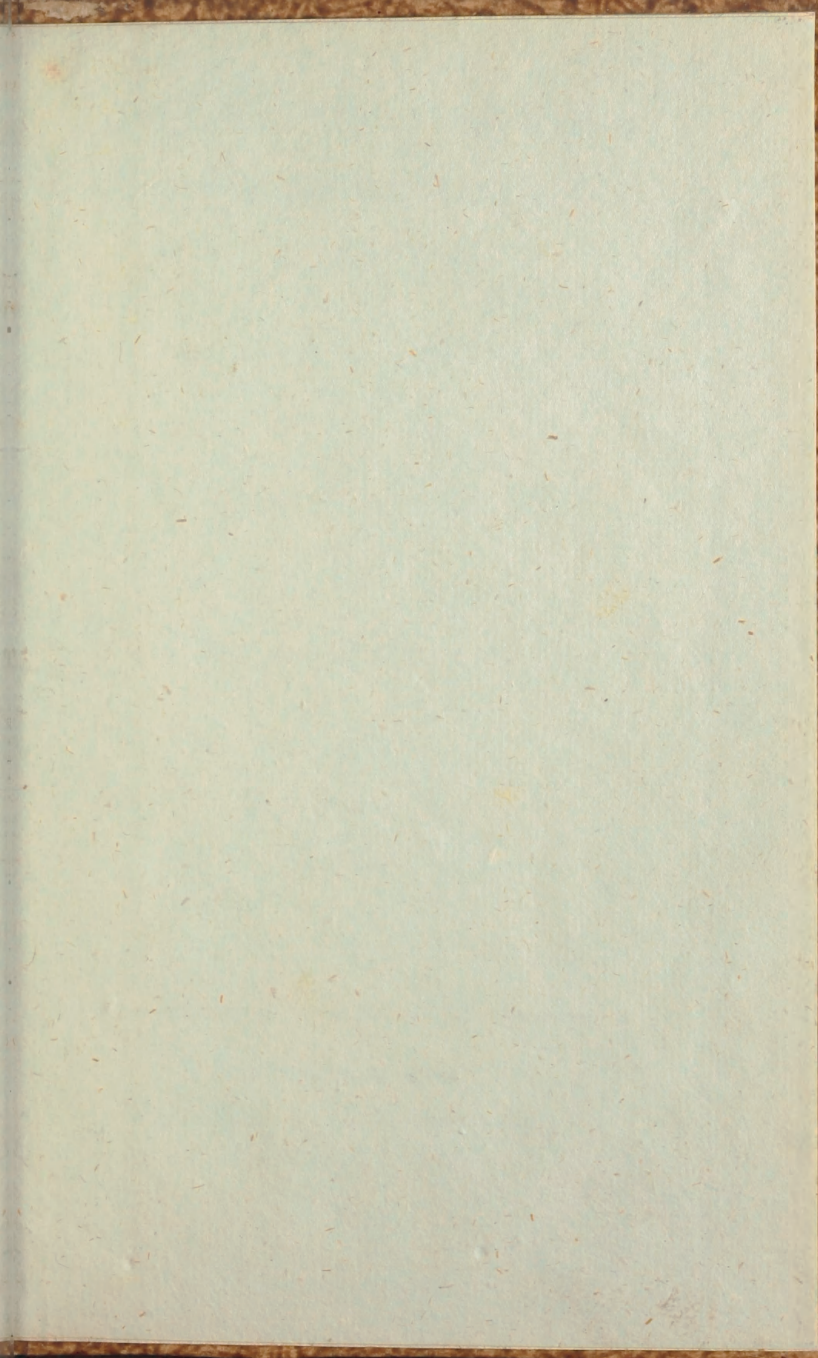
37.-136.

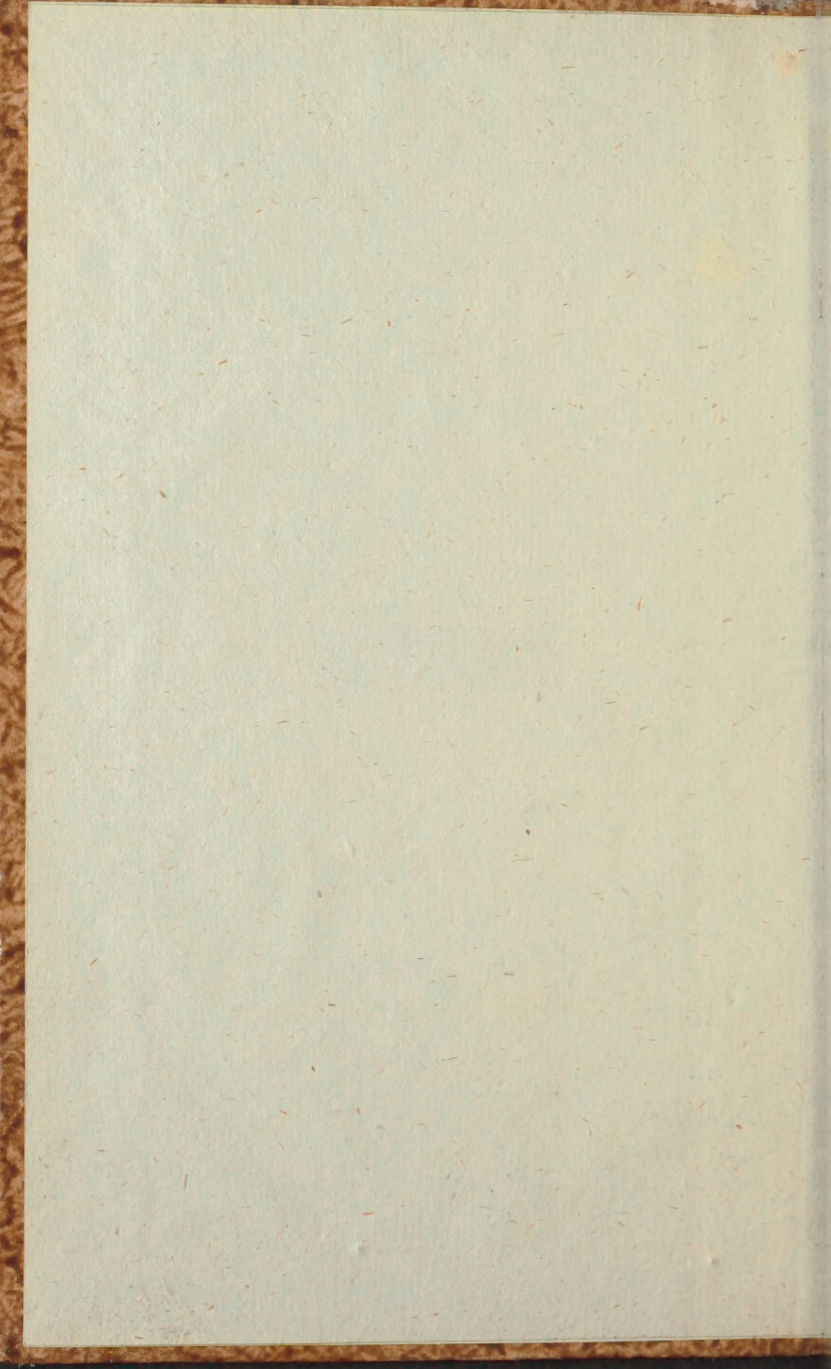
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130020351234

Har Staden Kjøbenhavn forsva-
ret sig som den burde og kunde
i 1807?

Frimodigen besvaret

et Brev

til

en Ven i Holsteen,

af

G. Lund,

Litteratus.

Kjøbenhavn 1807.

Trykt paa Forfatterens Forlag
hos L. H. Rangel.

Har Staden Kiøbenhavn forsvaret sig, som
den burde og kunde?

Dette Ven! er upaatvilelig Spørgsmaal, som
ikke allene hver Danskt og Norst, men endog hver
anden Europæer fremsætter — og ønsker besvaret.
Da Du i dit Brev til mig, som jeg efter mange
Besværligheder erholdt, opfaster samme Spørgs-
maal, saa troer jeg at burde gribe Leiligheden til,
efter min ringe Eone, at besvare — saa usfuld-
kommen, som det kan skee af mig — dette dit
Spørgsmaal. Ikke maae Du vente nogen eensf-
dig Smiger af mig, hvilket vore duelige Krigere
og værdige Soldater ere langt ophøjede over, ei
heller nogen Chronique Scandaleuse, om vore
Stadts Forsvarere. Jeg skal, som det egner mig,
være upartist — nu som forhen.

Det pludselige Overfald af Englænderne, (paa
en Tid, da Kronprindsen, vor Daniens Stolthed,
var paa Holsteens Grændse, for i paakommende
Tilfælde, at den paa Fæstlandet fluttede Fred skul-
de brydes, og vi befrygte Ufred, da at hørde vor
Kst), kunde ikke andet, end bringe hver Danskt til,

fædseværende Militair, ja endog Tilværelse i Harme
 og Harnisk. Uden at ahne det mindste, blev vor
 Stad fra Søfiden omringet med flere Hundrede
 Skibe, og ikke længe derefter omringede de tillige
 vor Stad fra Landsiden. To Dage før end dette
 sidste ankom jeg til Kjøbenhavn. Allerede ved min
 Ankomst fandt jeg alt rede til at modtage Fienden.
 Hvo kunde forandre mere indrettet i saa kort Tid?
 Kronprindsens Nærværelse indgav alle Mod, men
 ikkun kort varede, ikke Modets, men Kronprindsens
 Nærværelse. Højere, større, mere vigtigere Gjen-
 stande fordrede hans Nærværelse, derfor drog han
 bort, efter først med sit hulde og faderlige Nie, at
 have overfløet vor Stilling og andordnet det for-
 nedne, og overdraget Generalcommandoen over Den
 Sjælland til den fortjente Generalmajor Peyman.
 Hvilken Prinds reiser Nat og Dag, udsat for den
 Fare, selv at overrumples af Fienden, som vores?
 — Nej! med ald vor Uheld maa dog denne Tanke
 trøste os, at vi eje en Fyrste, der veed at skjønde
 paa sine Soldaters, kort alle sine Undersaatters
 Fortienester, og som villig vover Liv og Blod, naar
 Undersaattens og Rigets Krav fordrer det.

Ønske vilde jeg, at du selv havde været her,
 for at kunde see, med hvilken prisværdig Iver alle
 anstrengte sig, for at tjene Staden og forsøgte sin
 egen og Medbrødres Ret. Livjægerne bør unæg-
 telig nævnes blandt de Første af vore Landsforsva-

rere, trolig strede de, og skjøndt uvandt ved Kri-
 gen gabe de end ikke vore længe øvede Soldater
 noget efter, de overgik dem endog, skjøndt disse
 ogsaa viste sig som modige og usforsædte Krigere.
 Ikke saae man her, hvad forhen skal være skeet i
 Tyskland, Modet synke paa Soldaterne. Med
 faste Skridt gik de ud, og vendte aldrig Fienden
 Ryggen, førend højere Ordre bød dem det. Alt
 fik et fiendtlig Udseende i disse Kæmpelsdage. Selv
 Musernes hulde Dyrkere: Studenteme grebe ef-
 ter deres Prinds's Opfordring til Vaaben, og in-
 den nogle Dage stode allerede 800 Mand i fuld Be-
 væhr. De afløste Borgerne i at holde Vagt, exer-
 cerede paa Slotspladsen tvende Gange om Dagen,
 og usforsædte stode de endog midt under Bombar-
 dementet paa Volden tilligemed vores Borgerlige
 Artillerie, troe Borgere af anden Afdeling og Lan-
 deværnet.

Men, skjøndt vore Soldater, haade de løn-
 nede og ikke lønnede, vare troe, samdrægtige, med
 et Ord mandige og kiække, var det derved muligt at
 afvænde vor Skæbne? Stedse at giøre Udfald vare
 vi for svage til, og udøse eget Blod til ingen
 Nytte indseer Du med mig var kun lidet gavnligt.
 Vi forstaaede os derfor paa Stadens Volde, for
 i Tilfælde af Storm, at kunne slaae Fienden med
 Eftertryk. Men dertil var Fienden for forsigtig;
 med muligste Grad af Klogskab, anlagde han Bat-

terier af Sandsække, hvorfra de, uden Fare for at erholde Giengæld fra vore Bolde, kunde beskylde Byen og indkaste Bomber, Granater, Raketter og hvad mere disse farlige Ting hedde. Ja Ven! vel har jeg tit hørt tale om, og i Historien læst om Stæder, der havde den Uheld at blive bombarderet, men aldrig har jeg nogentid kunde gjort mig et Begreb om et Bombardement lig nærværende, hvor ingen Plet i en Mills Omkreds var sikker for Bomber, og hvor sig Bombardement fortsattes uophørlig den første Aften (d. 2. Septbr.) i 12½ Time.

Ingen led i disse Rædselsdage mere end Borgere, der staaende paa Volden maatte seise den grusomme Skæbne at see deres Huse brænde, og endmere være i Uvisshed om deres Kone og Børn vare levende eller døde, raske eller Krøblinger. Isærdeleshed vare 3die Aften og paafølgende Morgen (4.-5te Sept) de grusomste. En femte Deel af Byen blev da lagt i Aske. Vi saae halvnøgne Korer med heelnøgne Børn at forlade deres ved Jorden næsten fortærede Boliger; Mennesker under de skrækkeligste Piinsler at voande sig over Bombens Løskning, stælvende af Frygt for flere Bombeslag. Og endnu spørger Du: forsvarede vor By sig til det yderste? eller: var det nødvendigt, at vor Regiering overgav vor Staaende i Engelske Hænder? — Jeg er ingen Statsmand kan altsaa ikke svare afgjørende herpaa. Saa megen Forstand

Forstand troer jeg imidlertid at besidde, at naar der haves to Under at vælge imellem, og een af to er uundgaaelig nødvendig, da handler man klogest i at vælge det fierneste, fordi der altid er Haab ved Tidens og Venners Bistand om ikke at afværge det Onde, saa dog at læge det. Skulde Kbhvn, efter at allerede en femte Deel af den er brændt, Brandredskaberne forbrændte og ubrugelige, Brandfolkene matte og trætte ved det svære Slid og Arbejde, fremdeles tro udholde Bombardementet, da havde hele Staden inden faa Dage været en Steenshob, og hvor skulde da de 100,000 Menneſker, der boe i Kjøbenhavn, faae Hus, for Øjeblikket og for tilstundende Vinter? Nej! Kjøbenhavn maatte under alle Omstændigheder give tabt; thi til en Tid, men ikke i Længden ville Borgerne staae paa Volden, medens deres Familie, deres Eiendomme, alt hvad der var dem helligt og fiert, blev et Rob for Fjerne.

Vort Brandvæsen, der under hele Bombardementet viste saa prisværdig Anstrængelse ved Slukning, hvor Ilden udbrød, har ved denne sin Iver gjort sig almindelig fortient, hvilket ogsaa General Veyman offentlig bevidnede det samtlige Brandkorps. Endog Grosserere og Mæglere hjalp i egen Person til Stadens Tjeneste. Der blev under den aarvaagne og fortræffelige Politimester Haagen oprettet et Korps til Hest, der reed med mundtlige og skriftlige Ordres fra Politimesteren inden og uden for Byen,

saa langt nemlig paa de sidste Steder, som Ziend den tillod dem at komme. — Alle de medicinske Studerende bleve ansatte som Læger ved Lazareterne; og gamle Læger som havde deres Afsteed, kom ved den Leilighed i fuld Bestiæftigelse. — Med et Ord: alle vare sysselsatte. I Rentekammeret, Canselliet, Commercecollegium, Gen. Soldkammeret og i de øvrige Kollegier blev oprettet et Brandforpæ, bestaaende af Copister, Guldmægtiger, Vassentører o. s. v.

Alf den Iver, hvormed hver dansk Mand stred og opoffrede sig for sin Konge og Stad, maa Du kunde indsee, at det ikke manglede vore Krigere paa Mod, men paa Fleertal, for ved Udsald at tilintetgiøre Ziendens saa klogt anlagte Batterier. Nogle Udsald bleve dog af vore saa Soldatere gjort. Som f. Exempel: det ved Morgenens Grøne blodigskete Udsald i Klassens Hauge, hvor den tappre, saa særdeles brave General Peyron selv blev saaret. Denne Morgen i Klassens Hauge viste vore Militaire sig fra en Side, der evig med førnevnte høie General vil leve i varigt Minde i Historien. I en Tid af saa Zimer tilintetgjorde de Ziendens Stilling der, jagede Zienden tilbage, og efter først at have gjort stort Nederlag paa de Engelske, satte de alle Klassens Bygninger i Brand, og derpaa retirerte de tilbage til Byens Porter. Jægerne, Skarpskytterne, Artilleriet, fort alt hoed Militairt var,

viste sig ved denne Bataille, som Heste, hvis Bedrifter den fornygede Muse vil forevige i vore Annaler.

Du seer heraf, kiære Ven, at alt hvad muligt kunde gøres — blev gjort; men hvor Overmagten nøder den Svagere at overgive sig; der bliver det ikke Feighed af de sidste, men Nødvendighed at indvilge Fiendens Fordring. Vi stred til sidste Stund, dette maatte retfærdiggjøre vore sildigere Fremfærd og trøste de Lidende. Havde vi godvilligen indvilget Brittens Fordringer, da havde vi været brændemærket med Skam, men vi stred saalange vi kunde, og Nødvendigheden, ene den ved Overmagtens grusomme Angreb, og vor egen Svaghed, tvang os til at give efter; og Peymann handlede i mine Sine viselig og klogt i, at han ikke lod flere Hundrede Menneffers Blod uskyldig rinde, og ved en Capitulation afværgede Stadens videre Ødelæggelse.

Havde de Engleses Anfald ene været fra Sidsiden, da vilde vi ved vore brave Officerers, Martruffers og ypperlig anlagte Fæstningers Hielp, sikkert være bleven Seierherrer! men nu? vor svage Modstand fra Landsiden, det rædsomme Bombardement? Dog jeg vil tie!

